Korkeasaaren eläimistöä

Joillekin on muodostunut joka kesäinen traditio käydä määrätyssä paikassa, oli kohde sitten suomalainen huvipuisto tai jopa ulkomaanreissu. Meidän perhe suo tämän kunnian Helsingin korkeasaaren eläintarhalle. Paikka jossa saa kävellä kaikessa rauhassa, napostella omia eväitä nurmikolla ja tietenkin ihmetellä luonnon monimuotoisuutta. Karussa Suomessa kun meillä ei nisäkkäitä paljon ole ja linnustokin häviää valitettavasti monelle maalle.

Korkeasaaressa saa katsella kaikenlaisia eläimiä aivan vierestä ilman kiikareita ja kaukoputkia. Eläimet ovat suurilta osalta kesyhköjä, mutta ennalta arvaamattomia. Liian lähelle ei saa mennä, eikä kannatakaan! Etenkin kissaeläimet, vaikka paljon nukkuvatkin (valitettavasti) ovat vaarallisia.

Meidän perheelle tämä retki antaa yleisesti hyvää mieltä ja mukavaa irtautumista arjesta. Meidän retkiaikataulumme hiukan aikaistui, meille tulleiden venäläisten vieraiden takia. Muutoin kesäkausi, joka alkaa toukokuun alusta olisi ollut parempi. Lauttamatkaa emme voineet saareen tehdä, koska lauttakausi alkaa vasta toukokuussa. Jouduimme ajamaan Kulosaaren kautta Mustikkamaalle ja siitä kävellen sillan yli Korkeasaareen. Menihän se niinkin, vaikka lauttamatka olisi ollut mukana olleille lapsille kiva lisä.

Matkalle otimme kunnon eväät, ettei tarvitse ns. kalliilla syödä. Itse opin tällä retkellä yhden asian: Älä syötä lasta tuttipullolla samaan aikaan kun itse juot aamukahviasi! Nimittäin kahvien tullessa syliin ei ole mieli ylimmillään, etenkin kun pitäisi lähteä ihmisten ilmoille. Toisia housuja ei tietenkään ollut mukana, joten auton lämmityslaite sai toimia Mr.Bean -tyylisesti märkien housujen kuivaamiseen. Housut kuivuivat yllättävän nopeasti ja olivat sopivasti muutenkin maitokahvin väriset.

Aamulla Mustikkamaan parkkipaikka tuntui autiolta (onneksi), mutta iltapäivällä pois lähtiessämme alue oli tupaten täynnä. Pieni positiivinen seikka oli ettei alueella ollut maksullista pysäköintiä, kuten olisi ollut lautalla tultaessa. Lautalla saareen tulo myös maksaa jonkun euron.

Itseäni Korkeasaaressa on aina kiehtonut yleisesti linnut, muita yleensä hauskat paviaanit. Tällä kertaa suurimman mielenkiinnon sai kuitenkin vapaana tepastelevat riikinkukot. Lapset nimittäin haluavat aina koskea kaikkea! Seuraavassa pieni esittely kuvaamistani Korkeasaaren linnuista vuodelta 1997. Kuten huomaatte retki on jo jokavuotinen...

Pitkäkoipinen harmaahaikara pesii myös Suomessa. Talvehtimaan laji kuitenkin lentää Keski-Euroopan suliin vesiin, jotkut jopa trooppiseen Afrikkaan saakka. Maallikot sekoittavat harmaahaikaran valitettavan usein seuraavaksi esiteltävään kurkeen.

Pienemmän harmaahaikaran erottaa mm. S-muotoisesta mutkalla olevasta kaulasta. Tähän ei kurki pysty...

Kaula suorana lentävä kurki on majesteetillisen arvokas lintu. Kurkien ns. soidintanssi on myös kaunista katsottavaa. Laji esiintyy erilaisilla soilla lähes koko maassa. Kanta on vahvin Länsi- ja Pohjois-Suomessa, missä on paljon laajoja ja avoimia soita. Pesimäaikaan laji on hyvin arka ja sitä on vaikea lähestyä. Uljas lintu...

"Lapsentuojana" tuttu kattohaikara on yleinen näky jo naapurimaassamme Virossa, jossa sen kanta on elinvoimainen. 1970-luvulla Virossa pesi 1100 paria kattohaikaroita. Suomeen laji eksyy useiden yksilöiden voimalla joka vuosi, mutta pesimäkantaa ei silti olla tänne saatu. Jospa joskus...

Kattohaikaraa selvästi harvinaisempi ja arempi mustahaikara on omilla pesimäalueillaan kovasti taantunut. Laji kylläkin vierailee Etelä-Suomessa joka vuosi, vaikka harvoin ns. bongattavissa. Korkeasaaressa lajia saa onneksi tuijotella rauhassa...

Erittäin uhanalainen töyhtö- eli erakkoiibis kuuluu harvinaisimpiin Euroopassa pesiviin lintuihin. 1500-luvulla töyhtöiibiksiä pesi Euroopan Alpeilla, mutta nykyään jäljellä on vain 200 yksilön pesimäkolonia Souss-Massan luonnonpuistossa Marokossa.

Eläintarhakanta on onneksi yli 700 linnun suuruinen. Erilaiset torjunta-aineet ovat luonnonvaraisten populaatioiden suurin uhka, laji kun syö pieniä selkärangattomia. "Ruma lintu!", sanoi eräs pikkupoika...

Korkeasaaren eläimiin kuuluu Suomen alkuperäislajistoon kuuluva laulujoutsen ja Keski-Euroopasta Etelä-Suomeen levinnyt kyhmyjoutsenkin. Laulujoutsen on Suomen kansallislintu, joka suojelutoimien ansiosta pesii nykyisin Pohjois-Suomen soilla runsaan 2000 parin voimin. Kyhmyjoutsen taas pesii Etelä-Suomen rannikoilla. Viime kesänä 2001 laji pesi jopa maakuntamme alueella, Parikkalassa. Joutsen on yksiavioinen eli niiden parisuhde kestää eliniän. Kauniita ovat uskolliset "isot valkoiset"...

Valkoposkihanhi on pohjoisen arktisella tundralla pesivä pieni hanhilaji, joka muuttaa suurin joukoin keväisin Suomenlahtea pitkin pesimään Siperian tundralle. Valkoposkimuutto on vakuuttavaa nähtävää. Laji pesii pieninä ryhminä myös Suomessa; etenkin Turun ja Helsingin rannikoilla. Korkeasaaressa on useita vapaina vaeltavia valkoposkihanhia, jotka ovat kesäkävijöiden suursuosikkeja. Ovathan ne kauniita palleroita...

Merihanhi on kesyhanhien kantaisä. Korkeasaaren merihanhet kasvattavat poikasiaan lähes vuosittain. Tämä Euroopan yleisin ja harmaahanhista kookkain hanhilaji pesii myös Suomen merenrannikolla. Laji palaa aikaisin keväällä pesimisalueilleen ja pesimäkantamme arvioidaan oleva 600 parin luokkaa. Jykevä hanhi...

Uhanalainen partakorppikotka on vaikuttava näky. Siipien kärkivälikin linnulla on lähes 3

metriä. Lajin tärkeintä ravintoa on luuydin, jota lintu osaa kätevästi hankkia; lintu nimittäin ottaa luun mukaansa korkealle lentäessään ja tiputtaa sen sieltä kivikkoon, jolloin luu murskaantuu ja luuydin on helppo syödä. Melkeinpä pelottava näky...

Pikkukorppikotka on maassamme suurharvinaisuus, joka hyvin harvoin eksyy rajojemme sisäpuolelle. Luonnonvaraisiksi tulkittuja pikkukorppikotkia on tavattu mm. vuosina 1974, 1976, 1977 ja 1980. Euroopassakin laji on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Sääli...

Siellä missä on ruokaa helposti tarjolla, sieltä löytää myös harakan. Harakka on Suomessa yleinen lintu, joka pesii melkein koko maassa. Laji on hyvin luonteenomainen kulttuurilintu, joka seuraa tarkoin ihmisasutusta. Pari pysyttelee kerran valtaamallaan reviirillä vuodesta toiseen. Viisas lintu...

Korkeasaaren ympäristöstä löytää myös toisenkin luonnonvaraisen linnun, kuten hauskan näköisen "porkkananokan", meriharakan! Lajin läpitunkeva vihellys on hyvin tunnusomainen. Sisämaassa asuvaa meriharakka aina kiinnostaa, vaikkakin laji pesii nykyisin Etelä-Karjalassa vuosittain. Niin ne ajat muuttuu...

Borelia-talosta löytää omalaatuisen kahlaajalintumme, suokukon. Tällä kertaa saimme ihastella suokukkokoiraiden "liehittelyä". Vaatimattomamman näköiset naaraat taas ei tuntuneet olevan moksiskaan koreista koiraista. Kuvassa poseeraa koiras lintu. Kaunista

on...

Myös pöllöt ovat Korkeasaaressa edustettuna. Täältä löytyy melkein kaikki Suomen 10 pöllölajia. Valkoinen tunturipöllö säväyttää aina ja sen vaelluksia saa joskus todistaa myös omassa maakunnassamme, Etelä-Karjalassa. Yli parikymmentä Korkeasaaressa syntynyttä tunturipöllöä on 1990-luvulla vapautettu Kilpisjärven alueelle. Tarha-asukkien selviytymistä on seurattu myös radiolähettimien avulla. Hieno lintu kerta kaikkiaan. Onneksi näitä suojellaan...

Muutamia lintulajeja Korkeasaaresta oli hankala kuvata edes tyydyttävästi, lintujen ollessa lasiseinän takana tai muuten vain vaikeassa kohtaa. Yleensä hankalan korkealla

kuten papukaijat. Myöskään aitoja ei saa ylittää! Borealia talossa tekisi mieli viettää aikaa enemmänkin. Siellä nimittäin asuu kahlaajista mm. punajalkaviklo, suokukko ja isokuovi. Tilhet helisee parin metrin päässä ja niitäkin olisin halunnut kuvata, valitettavasti aina oli jotain edessä. Talosta löytyy myös minisorsamme, tavi. Vapaana Korkeasaaressa oleva riikinkukkokoiras taas ei pitkänkään odottelun jälkeen antanut avatuista höyhenistään kuvaa ottaa. Chilenflamingotkaan eivät vielä olleet vapaina pihalla. Sääli! Joten annettiin lintujen olla kaikessa rauhassa...

Korkeasaaren eläintarhan tarkoitus:

Korkeasaaren eläintarha edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä...
Ylläpitämällä monipuolista eläinkokoelmaa mahdollisimman luonnonmukaisissa oloissa ja noudattamalla eläintenhoidon uusinta tietämystä
Painottamalla erityisesti uhanalaisia ja harvinaisia lajeja
Edistämällä harvinaisten ja uhanalaisten lajien saattamista takaisin luontoon
Ylläpitämällä monimuotoista kasvillisuutta maapallon eri osista ja korostamalla sen merkitystä ympäristötekijänä.
Suuntaamalla opetus- ja valistustyötä kouluihin ja perheisiin
Tarjoamalla eläintarhakävijöille luontoaiheisia elämyksiä
Harjoittamalla alan tutkimustoimintaa

Suosittelen Korkeasaarta kaikille, etenkin lapsiperheille. Lapset kun tuntuvat saavan luomakunnan ihmeistä kuitenkin enemmän irti...

– Petri Salakka

Kirjallisuus
Euroopan linnut: Lars Jonsson, 1992
Korkeasaaren opas: Korkeasaaren eläintarha / Helsingin kaupunki, 2000
Suomen ja Euroopan päiväpetolinnut: Benny Gensbol ja Pertti Koskimies, 1995
Suomen ja Pohjolan linnut: Juhani Lokki ja Jörgen Palmgren, 1992

Kuvat
Petri Salakka, heinäkuu 1997